

**Објављивање података и информација
Српске банке а.д. Београд
са стањем на дан 31.12.2013. године**

У складу са Законом о банкама, Одлуком о објављивању података и информација банке („Сл. гласник РС“, бр. 45/2011), Одлуком Извршног одбора Српске банке а.д. о усвајању критеријума за утврђивање података и информација које је банка дужна да објављује, условима и начину и роковима њиховог објављивања, ИО бр. 50/14 од 24.01.2014.год., Српска банка а.д. Београд (у даљем тексту Банка) објављује извештај који садржи све одлуком НБС прописане податке и информације.

Извештај се јавно објављује на интернет страници Банке (www.srpskabanka.rs).

Објављивање се односи искључиво на податке Банке, с обзиром да Банка не врши консолидацију.

1. Пословно име и седиште банке

Српска банка а.д. Београд, Савска 25 Београд

2. Стратегија управљања ризицима и политике за управљање ризицима

Систем управљања ризиком обухвата стратегију и политику управљања ризицима, процедуре, методологије и друга акта којима су регулисани послови из области управљања ризиком, укључујући и извештавање надлежних органа, као и поступке унутрашње контроле и интерне ревизије.

Систем управљања ризиком омогућава управљање свим ризицима којима је Банка изложена у свом пословању. Стратешки циљеви пословања Банке опредељују доминантне врсте ризика у наредном периоду. Кредитни ризик, девизни ризик, оперативни ризик имаће одлучујући утицај на резултат и капитал Банке и захтеваће највећи део капитала као обезбеђење од могућих губитака. Тржишни ризици којима је Банка изложена односно којима ће бити изложена у наредном периоду због структуре пословне активности Банке имаће знатно мање ефекте. Ризик ликвидности и каматни ризик имаће утицај претежно на резултат Банке а знатно мање на капитал Банке.

Кредитни ризик биће и даље најважнији ризик у профилу ризика Банке, а везан је за стратегију кретања пласмана према клијентима, правним и физичким лицима. Структура кредитног портфолија задржаће постојећи однос доминације пласмана правним лицима од преко 80%, становништву од око 10% и осталим клијентима до 10% портфолија. Банка ће у оквиру кредитног портфолија тежити да повећа учешће боље класификованих клијената, као и да направи диверзификацију портфолија. У спрези са кредитним ризиком може доћи до јачања утицаја пратећих ризика као што су ризик концентрације односно изложености и ризик смањења наплативости услед погоршања девизне позиције дужника. Банка ће пратити и контролисати и ове комплементарне ризике.

У процесу имплементације нове регулативе НБС, Банка је опредељена за коришћење стандардизованог приступа управљању кредитним ризиком, који је примерен обиму и структури кредитне активности банке.

Девизни ризик има значајан ефекат на резултат и капитал Банке. Лимит изложености од максимално 20% регулаторног капитала Банка ће поштовати и наредном периоду са тежњом да минимизира изложеност девизном ризику.

За оперативни ризик, Банка се определила да користи приступ основног индикатора за обрачунавање потребног нивоа капитала (капитални захтев), базиран на просечном нивоу пословне активности Банке.

У својој активности у блиској будућности Банка намерава да ставке које се укључују у трговачку књигу буду лимитиране на ниво до 5% укупне пословне активности Банке, што омогућава јединствено праћење ризика кроз банкарску књигу. За трансакције које су изложене тржишном ризику, банка утврђује лимите, примењује документовано праћење позиција и појединачно и кумулативно извештавање. У случају прекорачења лимита и стицања услова за обрачун капиталног захтева за тржишни ризик, банка ће применити процедуром утврђену методологију из регулативе. Управљање ризиком ликвидности банка спроводи кроз управљање својом имовином и обавезама на начин који јој обезбеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе, као и да њени клијенти располажу својим средствима у Банци у складу са уговореним роковима. Управљање каматним ризиком банка ће спроводити у циљу минимизирања негативног гета у цени прибављања и пласирања средстава. Банка ће користити лимите и начела управљања овим ризицима а у управљање ризицима биће такође укључени и резултати стрес тестова изложености банке, које ће банка редовно спроводити на бази сценарио анализа или реалних процена могућих промена у окружењу.

Све остале могуће изложености Банке ризицима у пословању, биће предмет праћења и процене потенцијалног настанка значајних губитака на капиталу или финансијском резултату. У случају јачања изложености неком од осталих ризика, Банка ће ревидирати ризични профил банке и утврдити додатни капитални захтев за тај ризик.

Политика управљања ризицима усмерена је на свеобухватно сагледавање могућих ризика у пословању Банке, а нарочито на процену и контролу:

- кредитног ризика са ризиком измирења и ризиком друге уговорне стране;
- ризика ликвидности;
- каматног ризика;
- девизног ризика и осталих тржишних ризика;
- ризика концентрације по основу изложености према једном лицу или групи повезаних лица, географском подручју, врсти пласмана или другом фактору ризика;
- оперативног ризика;
- ризика улагања Банке у друга правна лица и у основна средства;
- ризика који се односе на земљу порекла лица према коме је Банка изложена и
- других ризика (смањење вредности потраживања, ризик усклађености пословања, стратешки ризик итд).

Банка, такође, идентификује, прати и управља ризиком усклађености пословања, који посебно обухвата ризик од санкција регулаторног тела и финансијских губитака, као и репутациони ризик.

У оквиру политике управљања ризицима, Банка успоставља процес интерне процене адекватности капитала, са циљем да, у сваком тренутку, обезбеди довољно капитала за покриће свих капиталних захтева.

2.1. Политика управљања кредитним ризиком и извештавање о изложености Банке кредитном ризику

Структура билансне активе и ванбилансних ставки јасно потврђује да је кредитни ризик по основу пласмана правним лицима и становништву најзначајнији ризик у ризичном профилу банке. Кредитни ризик преваходно проистиче из немогућности клијената да измире своје финансијске обавезе према банци по основу главнице, камата и накнада у складу са уговореним роковима или другим условима. Други ризици, који могу пратити пласмане средстава (смањење вредности

потраживања, неизмирење друге стране и слично), немају значајнији утицај на изоженост банке ризицима.

Банка управља портфолиом ризичних пласмана са циљем да формира и одржава стабилни и профитабилни портфолио. Структура портфолиа је предмет континуираног праћења по различитим критеријумима, а нарочито: секторска структура, по врсти производа, по типу мера за ублажавање ризика, по врсти обезбеђења, укључујући и разне врсте концентрација. Праћењем и ограничавањем изложености по појединим сегментима портфолиа, банка настоји да умањи могуће негативне ефекте на резултат и капитал банке, који могу настати и по основу неповољних кретања у макроекономском окружењу. Банка настоји да шири опсег клијената и да дисперзијом пласмана смањи ризик великих концентрација на нивоу клијента, делатности, сектора или географске области.

Велики и највећи могући кредити, дати једном лицу или групи повезаних лица, су облик концентрације са потенцијално значајним ризиком и предмет су нарочите пажње. Лимити за ове кредите утврђују се посебним одлукама Управног одбора Банке, који даје претходну сагласност за ове пласмане. Стручне службе обезбеђују да обим ових пласмана буде у границама утврђених лимита, о чему месечно извештавају Управни одбор.

Тромесечно запослени у Сектору управљања ризицима припрема сет извештаја о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке, на прописаним обрасцима, и то:

- Извештај о класификацији билансне активе Банке;
- Извештај о класификацији ванбилансних ставки Банке;
- Преглед средстава обезбеђења билансне активе и ванбилансних ставки Банке;
- Извештај о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки Банке, по дужницима;
- Извештај о секторској структури класификоване билансне активе и ванбилансних ставки Банке.

Поменути извештаји се електронским путем, у прописаној форми за електронско достављање података, достављају НБС.

Поред сета извештаја који се израђују за потребе извештавања регулатора, Банка тромесечно саставља Извештај о управљању ризицима, који се доставља Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом, Одбору за праћење пословања и Управном одбору.

2.2. Политика управљања ризиком ликвидности и извештавање о изложености Банке ризику ликвидности

Банка својом имовином и обавезама управља на начин који јој обезбеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе, као и да њени клијенти располажу својим средствима у Банци у складу са уговореним роковима. Ради ефикасног управљања ризиком ликвидности Извршни одбор Банке усваја Процедuru управљања ликвидношћу банке.

Сектор управљања средствима дневно прати основне параметре ликвидности настојећи да уравнотежи приливе и одливе средстава тако да се дневни показатељ ликвидности креће изнад лимита дефинисаних прописима а пожељно у оквиру лимита између 1,2 и 4,5. Оперативне активности Сектора управљања ризицима врше се у оквиру лимита, које усваја Извршни одбор на предлог Сектора управљања ризицима.

Такође, Банка је опредељена да висину ликвидне активе одржава у висини изнад 20% укупне активе Банке.

Основ за квалитетно управљање и обезбеђивање потребног нивоа ликвидности јесте усклађеност рачунских пласмана са њиховим изворима. Одлучивање о рачунским пласмана заснива се на подацима о рачунским депозита, а посебно на информацијама о кретању депозита значајних депонената, као и

њихових потреба на кратки рок. Приликом одлучивања Банка нарочито обезбеђује да се средства из краткорочних извора не усмере у дугорочне пласмане. Банка прати ниво солвентности на бази месечних извештаја о рочној усклађености укупних потраживања и обавеза Банке.

За одржавање потребног нивоа ликвидности Банка не планира коришћење расположивих средстава обавезне резерве, осим у кризним ситуацијама, о чему одлуку доноси Извршни одбор на предлог Одбора за управљање активом и пасивом. Изузетно, Банка може користити средства динарске обавезне резерве у оквиру одржавања просечног нивоа обрачунате резерве.

У случају да дневни показатељ ликвидности изађе из лимитираних оквира надлежни организациони делови (Сектор управљања средствима и Сектор управљања ризицима) предлажу Извршном одбору активности и мере које ће спречити улазак банке у зону критично ниског нивоа ликвидности. Извршни одбор одлучује о мерама за достизање потребног нивоа ликвидности банке: привлачење додатних депозита, ефикаснија наплата потраживања, повлачење кредитних средстава са финансијског тржишта или од Народне банке Србије и сл. Ако се предузетим мерама не обезбеди потребан ниво ликвидности банке Извршни одбор ће предузети и друге мере, у складу са прописима, укључујући и мере ограничавања појединих сегмената пословања. О предузетим мерама Извршни одбор извештава Управни одбор.

Банка је усвојила план пословања у случају настанка непредвиђених околности (криза ликвидности), којим је предвиђен начин поступања Банке у условима повећаног ризика ликвидности. Одбор за управљање активом и пасивом одлучује о изради посебних планова ликвидности у ситуацијама које захтевају појачано праћење ликвидности, укључујући и анализу могућих сценарија, и, по потреби, предлаже их Извршном одбору на усвајање.

Запослени у Сектору управљања ризицима свакодневно аутоматски израђује *Дневни извештај о показатељу ликвидности* и *Дневни преглед елемената ликвидности* који се достављају НБС, као и Сектору управљања средствима и Извршном одбору. Такође, дневно се израђује и Преглед дневних показатеља који се доставља Извршном одбору Банке.

Месечно се израђује *Месечни извештај о показатељу ликвидности* који се достављају НБС, као и Сектору управљања средствима и Извршном одбору Банке.

Тромесечно за потребе извештавања органа управљања Банком (Управног одбора, Извршног одбора) и других одбора (Одбор за управљање активом и пасивом, Одбора за праћење пословања) сачињава се Извештај о управљању ризиком који садржи и прегледе који се тичу управљања ризиком ликвидности – *Преглед просечних месечних показатеља ликвидности, Преглед кретања рачуна ликвидности по данима* и *Извештај о рочној структури активе и пасиве*.

2.3. Политика управљања девизним ризиком и извештавање о изложености Банке девизном ризику

Банка управља девизним ризиком настојећи да спречи негативне ефекте на финансијски резултат и капитал банке, који настају по основу промене међувалутарних курсева и курса страних валута у односу на динар (негативне курсне разлике). Банка је изложена девизном ризику по основу билансних и ванбилансних ставки које се воде у банкарској књизи и књизи трговања (имовина и обавезе), укључујући и ставке са валутном клаузулом.

Основни циљ управљања девизним ризиком јесте контрола усаглашености показатеља девизног ризика са прописаним оквиром, што подразумева да укупна нето отворена девизна позиција по свим валутама (ЕУР, УСД, друге валуте и злато) не буде већи од 20% капитала банке на крају

сваког радног дана. Банка обрачунава капитални захтев за девизни ризик ако је учешће укупне нето отворене девизне позиције у капиталу банке веће од 2%.

Сектор управљања ризицима дневно прати кретање девизног ризика у целини и по појединим валутама. Сектор управљања средствима и Сектор управљања ризицима предлажу Извршном одбору мере за усаглашавање девизне активе и пасиве, тако да се обезбеди повољна девизна позиција по свим валутним сегментима (међувалутарна арбитража, преливање из девизног подбиланса у динарски и обрнуто и друго). Извршни одбор доноси одлуку о предложеним мерама и прати ниво показатеља девизног ризика.

Запослени у Сектору управљања ризицима свакодневно аутоматски израђује *Извештај о показатељу девизног ризика* и *Извештај о прегледу девизне активе и пасиве* који се достављају НБС, као и Сектору управљања средствима и Извршном одбору. Такође, дневно се израђује и Преглед дневних показатеља који се доставља Извршном одбору Банке. Запослени у Сектору управљања средствима израђује *Преглед са информацијама о нивоу средстава у девизном и динарском подбилансу* као и потребном нивоу преливања средстава из девизног подбиланса у динарски

Месечно се израђује *Месечни извештај о дневним показатељима девизног ризика* који се достављају НБС, као и Сектору управљања средствима и Извршном одбору Банке.

Тромесечно се припрема *Извештај о капиталном захтеву за девизни ризик*, у складу са Одлуком НБС о адекватности капитала и Одлуком о извештавању банака који се доставља НБС и Сектору управљања средствима и Извршном одбору. Такође, за потребе извештавања органа управљања Банком (Управног одбора, Извршног одбора) и других одбора (Одбор за управљање активом и пасивом, Одбора за праћење пословања) тромесечно се сачињава и Извештај о управљању ризиком који садржи информације о просечном месечном показатељу девизног ризика, као и податке и утицају отворене девизне позиције на показатељ адекватности капитала, односно о величини капитала који се ангажује за покриће девизног ризика.

2.4. Политика управљања каматним ризиком и извештавање о изложености Банке каматном ризику

Банка је изложена ризицима који, кроз ефекте промена висине тржишних каматних стопа, делују на њен финансијски резултат и економску вредност Банке.

Контролу овог ризика Банка врши праћењем и прогнозом кретања каматних стопа на тржишту и адекватном структуром активних и пасивних каматних стопа.

Банка је изложена каматном ризику временске неусклађености доспећа и поновног одређивања цена, у случајевима када се рочност депозита разликује од рочности одобрених кредита, нарочито за ставке са фиксним каматним стопама. Уговарањем променљивих каматних стопа, Банка у великој мери утиче на смањење овог ризика, јер тиме ствара могућност да своје активне стопе усклади са кретањем каматних стопа на тржишту.

Банка месечно преиспитује висину активних каматних стопа, са могућношћу корекције према тржишним очекивањима. Пасивне камате Банка уговара на кратки рок, као варијабилну стопу, најчешће посредством релативно стабилне референтне стопе Народне банке Србије.

Банка је изложена ризику и услед ризика опција, због уговорних одредби са могућностима превремених отплата код кредита или превременог повлачења код депозита.

Одбор за управљање активом и пасивом прати каматни ризик по свим позицијама активе, пасиве и ванбилансних ставки, распоне каматних стопа, утицај промене каматних стопа на приходе, односно на расходе банке.

Месечно, запослени у Сектору управљања ризицима израђује следеће извештаје: *Преглед активе и пасиве по каматним стопама, Извештај о каматном ризику по рочности, Преглед кретања каматних стопа по периодима и Преглед усклађености извора и пласмана* који се тромесечно достављају Извршном одбору и Одбору за управљање активом и пасивом.

Тромесечно за потребе извештавања органа управљања Банком (Управног одбора, Извршног одбора) и других одбора (Одбор за управљање активом и пасивом, Одбора за праћење пословања) сачињава се Извештај о управљању ризику који између осталог садржи и информације о просечном месечном показатељу каматног ризика, као и графички приказ каматносноне активе, каматносноне пасиве и гап вредности.

2.5. Политика управљања ризику изложености - концентрације и извештавање о изложености Банке ризику концентрације

Ризик концентрације је ризик који произилази из изложености Банке према истом или сличном извору настанка ризика, односно истој или сличној врсти ризика. Банка може бити изложена овом ризику по основу великих изложености према једном лицу или групи повезаних лица, када ниво изложености износи најмање 10% капитала Банке. Велика изложеност може настати и концентрацијом према привредним секторима, врсти производа и сличним факторима ризика.

Банка управља ризику изложености према једном лицу или групи повезаних лица настојећи да спречи превелику зависност од погоршања финансијског стања дужника на резултат и капитал банке. Диверсификацијом портфолија у правцу ширења базе клијената у различитим делатностима и географским областима банка настоји да смањи могући утицај неповољних економских кретања у окружењу на сопствени резултат. У циљу обезбеђења разуђености портфолија банка примењује лимите и критеријуме из прописа Народне банке Србије.

Тромесечно се за потребе извештавања НБС израђују извештаји ВИ –ЛИ - Велике изложености банке према лимитима изложености, ВИ – ГПЛ – Велика изложеност према групи повезаних лица и КА 5 образац - Извештај о секторској структури класификоване билансне и ванбилансне активе. Такође, за потребе извештавања органа управљања Банком израђују се и следећи извештаји: *Географска концентрација кредитног портфолија, Концентрација кредитног портфолија према категоријама класификације, Концентрација кредитног портфолија према делатности клијената, Концентрација кредитног портфолија према секторској припадности клијената, Преглед великих изложености по комитентима, Преглед граница великих и највећих могућих кредита у текућој години и Преглед утврђених вредности великих и највећих могућих кредита на дан.*

2.6. Политика управљања ризику улагања Банке и извештавање о изложености Банке ризику улагања

Ризици улагања банке обухватају ризике њених улагања у капитал правних лица изван финансијског сектора и у сопствена основна средства. Ова улагања су лимитирана прописима Народне банке Србије.

Сектор управљања ризицима прати усклађеност показатеља Банке са прописаним нивоом, и израђује пројекције овог показатеља пре одлучивања о значајнијим улагањима средстава.

Тромесечно, запослени у Сектору рачуноводства припрема извештај **Преглед улагања банке у лица која нису лица у финансијском сектору и у основна средства банке** који се електронским путем доставља НБС.

Такође, тромесечно, а по потреби и чешће за потребе извештавања органа управљања Банком (Управног одбора, Извршног одбора) и других одбора (Одбор за управљање активом и пасивом, Одбора за праћење пословања), запослени у Сектору управљања ризицима сачињава **Извештај о ризику улагања банке у друга правна лица и у основна средства Банке** у оквиру показатеља пословања, и приказује његову усклађеност, односно евентуална одступања од прописаних лимита.

2.7. Политика управљања оперативним ризиком изложености и извештавање о изложености Банке оперативном ризику

Оперативни ризик обухвата ризик од могућег настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед пропуста (ненамерних и намерних) у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационом и другим системима или услед наступања непредвидивих екстерних догађаја. У оперативни ризик укључују се и ризици везани за правне процесе и поступке.

Идентификовање и процену догађаја који могу бити узрок губитака у вези са оперативним ризиком, Банка организује у свим организационим деловима, узимајући у обзир све унутрашње и спољне факторе. Посебном процедуром утврђен је поступак идентификовања и процене могућих губитака при увођењу нових производа или процеса.

За потребе евидентирања губитака Банка формира посебну интерну базу података. Банка евидентира све догађаје који су довели, или су могли довести, до материјално значајних губитака (изнад 10.000 динара) у интерној бази, тако да омогућава анализу учесталости настанка ризичних догађаја и њихов утицај на банку. За догађаје који могу довести или су довели до губитака изнад 1.000.000. динара процедуром је предвиђен посебан поступак извештавања органа банке.

Евидентирање догађаја у интерној бази података вршиће се и по линијама пословања, у које су разврстане пословне активности банке, што ће, у каснијем периоду, омогућити и коришћење стандардизованог приступа у израчунавању капиталног захтева.

Тромесечно се припрема **Извештај о капиталном захтеву за оперативни ризик**, у складу са Одлуком НБС о адекватности капитала и Одлуком о извештавању банака који се доставља НБС.

Тромесечно се за потребе извештавања органа управљања Банком (Управног одбора, Извршног одбора) и других одбора (Одбор за управљање активом и пасивом, Одбора за праћење пословања) сачињава Извештај о управљању ризиком у оквиру кога се између осталог приказује и **Преглед о догађајима насталим по основу оперативног ризика** по врсти догађаја, линијама пословања, као и зависност од узрока (људски фактор, процеси, системи, спољни фактор). Додатно, тромесечно се на основу података из базе података о оперативним ризицима сачињава и **Преглед појединачних догађаја насталих по основу оперативног ризика**, без обзира на износ који се доставља члану Извршног одбора како би исти сагледао мере за отклањање узрока настанка догађаја.

Такође, у случају губитака насталих као последица оперативног ризика, као и о онима који су могли (а нису) настали на тај начин, а који прелазе (или се процењује да прелазе) 1.000.000 динара, ради адекватног управљања повећаним оперативним ризиком Банке, припрема се **Извештај о материјално значајном догађају по основу оперативног ризика**, који се доставља Извршном одбору како би се сагледале мере за отклањање узрока настанка догађаја

2.8. Организација управљања ризицима у Банци

У организационом смислу управљање ризицима је поверено Управном одбору, Одбору за праћење пословања банке, Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом и кредитним одборима чије су надлежности утврђене прописима Народне банке Србије, Статутом и другим актима Банке.

Управни одбор је надлежан за утврђивање стратегије и политика управљања ризицима, а **Одбор за праћење пословања банке** врши праћење спровођења усвојених политика и предлаже мере за унапређење процеса управљања ризицима или мере за отклањање уочених недостатака у постојећим процедурама и процесима. **Извршни одбор** је надлежан за усвајање процедура, методологија и других пратећих аката којима се ближе уређују поступци управљања ризицима и контролу њихове примене. **Одбор за управљање активом и пасивом** редовно прати утицај промена у структури активе и пасиве Банке на изложеност појединим ризицима и предлаже мере за унапређење процеса управљања ризицима и капиталом Банке. **Кредитни одбори за правна лица и за становништво** надлежни су за доношење одлука о појединачним пласманима, на бази предлога и процена ризика надлежних служби.

Ради примене посебног и јединственог система управљања ризицима и обезбеђења функционалне и организационе одвојености активности управљања ризицима од редовних пословних активности банке, Банка је формирала Сектор за управљање ризицима, а у оквиру Сектора, Службу управљања кредитним ризиком и портфолиом, Службу управљања ризиком ликвидности, тржишним ризицима, оперативним ризиком и другим ризицима и управљања капиталом и Одељење за управљање спорним и ризичним пласманима.

У свом пословању Банка може бити под утицајем негативних кретања односно под утицајем значајних поремећаја у макроекономском окружењу, као што су: опадање привредне активности, глобална финансијска криза, општа неликвидност у платном промету, јачи поремећај валутних односа, нагли раст цена и слично, што повећава ниво појединих ризика (кредитни ризик, ризик ликвидности, девизни ризик и други). Ради смањења могућих губитака по овом основу, Банка ће континуирано пратити стање у окружењу и кориговањем лимита на нивоу грана, региона или врста ризика, прилагођавати своју изложеност ризицима.

3. Капитал банке

У наставку је дата табела која приказује структуру капитала Банке на дан 31.12.2013. године.

(у хиљадама динара)

р.бр	Назив позиције	31.12.2013.
1.	Елементи који се укључују у основни капитал (1.1+1.2-1.3)	1.189.597
1.1.	Номинална вредност уплаћених акција	3.021.290
1.2.	Резерве из добити	1.206.279
1.3.	Губитак текуће године	(340.285)
1.4.	Нематеријална улагања	(19.206)
2.	Елементи који се укључују у допунски капитал	381.550
2.1.	Део ревалоризационих резерви банке	381.550
3.	Одбитне ставке од основног капитала	(2.678.481)
3.1.	Износ потребне резерве за процењене губитке	(2.678.481)
4.	Укупан основни капитал	1.189.597

5.	Укупан допунски капитал	381.549
6.	Укупан капитал	1.571.146

Укупан капитал Банке се састоји од основног и допунског капитала уз примену одбитних ставки.

Основни капитал чини: акцијски капитал по основу обичних акција, резерве из добити, као и нематеријална улагања и регулаторна усклађивања вредности односно потребне резерве као минусне ставке основног капитала.

Допунски капитал чине ревалоризационе резерве које се односе на основна средства и учешћа у капиталу.

Банка не поседује хибридне инструменте, односно субординиране инструменте, те осим ревалоризационих резерви нема других елемената допунског капитала.

4. Капитални захтеви и интерна процена адекватности капитала

4.1. Адекватност капитала и капитални захтеви банке

Законом о банкама прописан је минимум адекватности капитала од 12% изнад кога банке морају да одржавају величину свог показатеља, израженог кроз однос капитала и ризичне пондерисане активе и ризичних ванбилансних ставки (кредитни капитални захтев) и увећаног за изложеност Банке девизном ризику (девизни капитални захтев), тржишном ризику (тржишни капитални захтев) и оперативном ризику (капитални захтев за оперативни ризик).

У складу са Одлуком о адекватности капитала банке, Банка израчунава капиталне захтеве за следеће ризике:

- кредитни ризик – применом стандардизованог приступа;
- тржишни ризик – девизни ризик применом стандардизованог приступа;
- оперативни ризик – применом приступа основног индикатора.

У наставку је дата табела која приказује обрачунате капиталне захтеве Банке на дан 31.12.2013. године.

(у хиљадама динара)

р.бр.	Назив позиције	31.12.2013.
1.	Капитални захтев за кредитни ризик (1.1+1.2+1.3.+1.4.)	1.993.890
1.1.	Банке	61.297
1.2.	Привредна друштва	1.009.894
1.3.	Физичка лица	85.735
1.4.	Остало	836.964
2.	Капитални захтев за девизни ризик	68.625
3.	Капитални захтев за оперативни ризик	272.401
4.	Укупно капитални захтеви (1+2+3)	2.334.916

Показатељ адекватности капитала износи 8,07%. Приликом израчунавања висине капитала за потребе адекватности, Банка је извршила умањење основног капитала за 2.678.481 хиљаду динара, што је износ потребне резерве за процењене губитке. За покриће кредитног ризика у банкарској и

трговачкој књизи банка би морала да ангажује део капитала у износу од 1.993.890 хиљаде динара, за покриће девизног капиталног захтева део капитала у износу од 68.625 хиљада динара и за покриће оперативног ризика део капитала у износу од 272.401 хиљаде динара, тако да укупни капитални захтеви износе 2.334.916 хиљада динара. Међутим, укупан капитал је мањи од обрачунатих капиталних захтева, што је условило показатељ адекватности капитала од 8,07% (испод законског минимума од 12%).

Управни одбор Банке је, почетком текуће године, усвојио развојни бизнис план за 2014. годину, који је између осталог заснован на претпоставци обезбеђења додатног капитала кроз поступак докапитализације од стране већинског акционара – Републике Србије.

Спровођењем докапитализације био би испуњен један од кључних услова неопходних за несметано функционисање Банке и покриће свих капиталних захтева односно достизање показатеља адекватности који је прописан законом.

Учешће позиција трговачке књиге у укупном портфолију Банке је испод прописаног лимита, тако да нема обавезе израчунавања капиталних захтева везаних за остале тржишне ризике који произилазе из ставки које се воде у књизи трговања.

У наставку је дата табела која приказује обрачун показатељ адекватности капитала Банке на дан 31.12.2013. године.

(у хиљадама динара)

Р.Бр.	Назив позиције	31.12.2013.
1.	Капитал	1.571.146
2.	Актива пондерисана кредитним ризиком	16.615.759
3.	Изложеност девизном ризику	571.875
4.	Изложеност оперативном ризику	2.270.010
5.	Показатељ адекватности капитала	8,07

4.2. Процес интерне процене капитала и методологије за сваки ризик

Банка је опредељена за поуздан процес управљања ризиком настојећи да адекватно идентификује, мери, процењује и прати ризике кроз интерну процену адекватног капитала и спроводи процес процене који обухвата све кључне елементе процене капиталних захтева, планирања капитала и управљања капиталом. Процену капитала потребног за покриће ризика Банка врши утврђивањем капиталних захтева за поједине врсте ризика, којима је у свом пословању изложена.

Планирање капитала у Банци врши се једном годишње у оквиру Плана пословања Банке, који укључује процену за текућу годину и Стратегијом развоја Банке кроз пројекцију за наредне три године. Ове године, међутим План капитала је направљен само за 2014. годину с обзиром на неизвесност коришћених претпоставки.

Организација процеса управљања расположивим интерним капиталом полази од следећег:

- регулаторни капитал тј. минимални износ капитала Банке, прописан од стране регулатора, обухвата обавезу покрића капиталних захтева, тј. адекватно одмерени капитал за одређене врсте ризика, утврђене од стране регулатора;
- опредељеност Банке је да при утврђивању капиталних захтева за ризике Стуба I Базела II (кредитни, тржишни и оперативни ризик) користи стандардизоване приступе за кредитни и тржишни ризик и приступ базног индикатора за оперативни ризик;

- процес утврђивања и обрачуна регулаторних капиталних захтева обавља се у организационом делу који се оперативно бави капиталом;
- стубом 2 Базела II банкама је препоручена додатна анализа ризика и могућност доношења одлуке да у односу на свој профил ризика и своју стратегију капитала захтевају виши ниво капитала од минимално утврђеног у складу са стубом 1 Базела II;
- процес утврђивања и обрачуна додатних потреба за капиталом односно обрачуна интерних капиталних захтева у односу на захтев регулатора у надлежности је Сектора управљање ризицима, који своје обрачунае додатних потреба за капиталом доставља Извршном одбору, у циљу коначног утврђивања висине располиживог интерног капитала;
- поступак обрачуна додатних потреба за капиталом у складу са Базела II произилази из политике и процедура за управљање ризицима у смислу саме анализе ризика и надлежности у Банци за њихову процену и управљање њима.

Банка је у складу са смерницама НБС одлучила да прихватити приступе Стуба I кроз минималне капиталне захтеве за кредитни ризик, девизни ризик и оперативни ризик, а где је то могуће, унапређиваће интерне моделе за остале ризике који могу имати квалитативне и квантитативне ефекте на капитал и резултат Банке. Методологију, претпоставке и поступак развоја и процену адекватности интерног капитала израђује Сектор управљања ризицима, одобрава Извршни одбор, а редовну ревизију истих врши Интерна ревизија Банке.

Процена адекватности интерног капитала обухвата :

- 1) Израчунавање минималних капиталних захтева по Стуба I у складу са смерницама НБС применом стандардизованог приступа за кредитни ризик и тржишни ризик, и приступ основног индикатора за оперативни ризик.
- 2) Расподелу (буџетирање) капитала узимајући у обзир целокупну пословну стратегију банке, склоност ризицима и пројекције економских показатеља.
- 3) Сагледавање резервација за губитке у преходним годинама и одређивање вероватноће понављања.
- 4) Анализу изложености ризику кроз отпорности на стрес тест.
- 5) Процену утицаја сценарио анализа кроз измену битних фактора у пословању Банке (промену ГАП –а неусклађености, измену каматних стопа, диверзификацију портфолија и остало) уз фокус утицаја на профитабилност и пројектовани капитал и ако се процени додатну расподелу капитала за те ризике и укључивање у интерни капитални захтев Банке.

Банка обрачунава интерне капиталне захтеве за све ризике за које утврди да су материјално значајни. Материјално значајни ризици су ризици за које је Одлуком о адекватности капитала Народне банке Србије прописано обрачунавање капиталних захтева (кредитни ризик, тржишни ризик и оперативни ризик).

Поменути ризици сматрају се материјално значајним сами по себи, те ће Банка за потребе обрачуна нивоа расположивог интерног капитала издвајати најмање обрачунати капитални захтев на дан 31.12. посматране године. Додатно, Банка ће на основу дефинисаних индикатора повећаног ризика обрачунавати додатне капиталне захтеве за ризике Стуба I.

Поред ризика стуба I, Банка идентификује и друге ризике као материјално значајне. За потребе идентификације материјалне значајности осталих ризика банка користи модификовани каталог ризика предложен од стране Удружења банака Србије који је прилагођен њеним условима пословања.

У складу са каталогом ризика Банка укључује поједине ризике у израчунавање интерне процене адекватности капитала:

р.б.	Врста ризика	Материјално значајан ризик	Може се квантификовати	Интерни капитални захтев
Ризици стуба 1				
1.	Кредитни ризик	да	да	да
2.	Оперативни ризик	да	да	да
3.	Тржишни ризици и то девизни ризик	да	да	да
Ризици стуба 2				
4.	Кредитно-девизни ризик	да	да	да
5.	Резидуални ризик			не
6.	Ризик ликвидности	да		не
7.	Каматни ризик	да	да	да
8.	Ризик концентрације	да	да	да
9.	Ризик улагања банке	да	да	да
10.	Ризик земље			не
11.	Ризик усклађености пословања			не
12.	Стратешки ризик			не
13.	Ризик измирења/испоруке			не
14.	Ризик друге уговорне стране			не
15.	Остали ризици			не

Укупан износ расположивог интерног капитала Банка израчунава узимајући у обзир ниво капитала добијен сабирањем минималних капиталних захтева за сваку појединачну врсту квантитативно одређених ризика, и корекцијама кроз коришћење сопствених приступа за израчунавање интерног капитала, односно стрес тестова.

На дан 31.12.2013. године, Банка је обрачунала додатне интерне капиталне захтеве за кредитни ризик, кредитно девизни ризик, ризик концентрације, каматни ризик и ризик улагања. За кредитни ризик Банка је обрачунала додатни капитални захтев на основу индикатора кредитног ризика који су показали већу изложеност истом од изложености која је била основа за обрачун капиталног захтева у складу са Одлуком о адекватности капитала. С обзиром да је значајан део пласмана Банке индексан у иностраној валути, Банка је обрачунала капитални захтев за кредитно-девизни ризик уважавајући промене курса за две кључне валуте у портфолију Банке (ЕУР и УСД). Коришћењем Herfindal-Niršman индекса Банка је обрачунала додатни капитални захтев за ризик концентрације. Додатни капитални захтев за каматни ризик обрачунат је применом стандардног каматног шока од 200 базних поена, на позиције банкарске књиге. Такође, с обзиром на висок ниво улагања у основна средства (у складу са усвојеном Методологијом за интерну процену адекватности капитала критеријум који детерминише висок ниво улагања у основна средства је преко 40% капитала) Банка је обрачунала умањење расположивог интерног капитала по овом основу.

Сектор управљања ризицима редовно, а најмање једном годишње спроводи стрес тестирање за све материјално значајне ризике као и за расположиви интерни капитал. Под стрес тестирањем подразумева се процена потенцијалних ефеката специфичних догађаја и/или промене више фактора ризика на капитал и финансијски резултат Банке. Стрес тестирање се спроводити:

- 1) анализом осетљивости, којом се процењују ефекти промене одређеног фактора ризика на капитал и финансијски резултат Банке, или
- 2) сценарио-анализом, којом се процењују ефекти истовремене промене више фактора ризика на капитал и финансијски резултат Банке у јасно утврђеним ванредним (стресним) околностима.

Сектор управљања ризицима ће резултате добијене по основу стрес тестирања узимати у обзир при процени и одржавању расположивог интерног капитала на одговарајућем нивоу и резултате инкорпорирати у извештај о ИСААР-у. Додатно, Сектор управљања ризицима ће у стрес тестове укључити све значајне факторе ризика специфичне за пословно окружење Банке, укључујући и факторе макроекономског окружења.

Ризични портфолио Банке превасходно је одређен структуром позиција у активи и планираним променама у изложености Банке у наредном периоду, с једне стране, и степена покривености капиталних захтева регулаторним капиталом, с друге стране.

С обзиром на учешће билансног кредитног портфолија је у просеку у току 2013. године износио $\approx 60\%$ у укупној бруто билансној активи Банке и да је учешће активе пондерисане кредитним ризиком у укупној ризичној активи око $\approx 90\%$, сматра се да кредитни ризик има одлучујући утицај на резултат и капитал Банке. Као део кредитног ризика јавља се и ризик концентрације и кредитно девизни ризик.

Због валутне структуре како извора, као и пласмана Банка и учешће девизног подбиланса у нето билансној активи Банке од $\approx 50\%$, Банка је у значајној мери изложена девизном ризику. Учешће каматноне активе и пасиве у билансној суми Банке износи $\approx 60\%$ (просечно учешће активе у току 2013. године износило је 53,87%, а пасиве 57,58%) сматра се да је изложеност каматном ризику битан за резултат Банке.

Неопходност да рокови обавеза и потраживања буду усклађени односно да Банка буде у ситуацији да увек и у сваком моменту може да обезбеди повраћај депозита и реализацију свих других обавеза доводи до закључка да је ризик ликвидности један од материјално значајних ризика којем је Банка у свом пословању изложена.

Оперативни ризик са значајним учешћем ризика од људске грешке и пропуста у раду чини овај ризик материјално значајним, Банка предузима континуиране напоре да се овај ризик идентификују и минимизирају и да се од њих осигурава превентивним деловањем и осигурањем надокнаде могућих губитака. С обзиром да улагања у основна средства учествују око 10% у билансној суми банке (просечно стање у току 2013. године износило је 9,92%) чине ризик улагања значајним.

Тржишни ризици (изузев девизног ризика) којима је Банка била и којима ће бити изложена у наредном периоду, имаће знатно мање ефекте, због малог учешћа трансакција из трговачке књиге у укупној структури пословне активности Банке. Ризик земље Банка прати кроз лимите и с обзиром да Банка за средства на рачунима код ино банака користи коресподентске банке које су према ризику земље класификоване од 0 до 3, а да се остатак потраживања према ино банкама односи на покрића по пословима клијената чије учешће у бруто билансној активи износи $\approx 1,5\%$ и са тог аспекта ризик земље не представља материјално значајан ризика.

У овом моменту, анализирајући ризичан портфолио Банке, остали ризици нису идентификовани као материјално значајни, а све остале могуће изложености Банке ризицима у пословању биће предмет праћења и процене потенцијалног настанка значајних губитака на капиталу или финансијском резултату. У случају јачања изложености поједином од осталих ризика, Банка ће ревидирати ризични портфолио и утврдити додатни капитални захтев за тај ризик.

Банка је Извештај о интерној процени адекватности капитала на дан 31.12.2013. године, доставила НБС у прописаном року.

5. Изложеност ризицима, приступ и процена ризика

5.1. Кредитни ризик

Сваки пласман који је одобрен захтева редован мониторинг и ревизију. Банка прати доспећа обавеза по одобреном пласману у настојању да обавезе буду на време измирене. Банка прати клијента и развој његове финансијске ситуације све време пласмана у течају уз акценат на сигнале упозорења. Кредитне изложености које показују знаке садашњег или будућег повећања ризика, потпуног или делимичног неизвршења обавеза или могуће потребе за ликвидацијом потраживања, предмет су посебног третмана.

Проблематичним потраживањем Банка сматра:

- потраживања од дужника који касни у измирењу својих обавеза више од 90 дана од дана доспећа обавезе у било којем материјално значајном износу, при чему се доцња у измирењу обавеза рачуна у складу са Одлуком о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке;
- потраживање од дужника за чију финансијску ситуацију процени да може резултирати у немогућности измирења обавезе према Банци иако то још није случај, не узимајући у обзир могућност наплате по основу активирања средстава обезбеђења;
- отворен процес стечаја, ликвидације или неке врсте финансијског реструктурирања дужника.

Банка врши процену обезвређења билансне активе и вероватних губитака по ванбилансним ставкама на појединачној и групној основи.

У складу са интерном методологијом, на сваки извештајни датум Банка процењује да ли постоји објективни доказ умањења (обезвређења) вредности финансијског средства или групе финансијских средстава. Губици по основу обезвређења се признају само ако постоји објективни доказ о обезвређењу као резултат једног или више догађаја који су настали након почетног признавања средстава и када исти утичу на процењене будуће новчане токове финансијског средства или групе финансијских средстава.

Објективни доказ о обезвређењу билансне активе на појединачној основи постоји:

- ако финансијско стање дужника указује на знатне проблеме у његовом пословању;
- ако постоје подаци о неизмирењу обавеза, о учесталом кашњењу у отплати камата и/или главнице или о неиспуњавању других уговорних одредаба;
- ако банка, услед финансијских тешкоћа дужника, битно промени услове отплате потраживања у односу на оне који су првобитно уговорени;
- ако постане извесно да ће бити покренут стечајни поступак над дужником или друга врста његове финансијске реорганизације.

Приликом процене обезвређења Банка прво врши индивидуалну процену да утврди да ли постоје објективни докази о обезвређењу за свако финансијско средство које је индивидуално значајно, као и групну процену за финансијска средства која нису индивидуално значајна. Уколико Банка утврди да не постоје објективни докази о обезвређењу за финансијска средства за која се врши индивидуална процена, Банка сврстава таква средства у групу финансијских средстава са сличним карактеристикама кредитног ризика и врши групну процену обезвређења. Средства за која се врши индивидуална процена обезвређења и за која се признаје губитак по основу обезвређења нису укључена у групну процену обезвређења.

Појединачно значајна потраживања за која се врши индивидуална процена обезвређења су сва потраживања од правних лица и предузетника.

Уколико постоји објективни доказ да је настао губитак због умањења вредности, износ губитка се утврђује као разлика између књиговодствене вредности датог финансијског средства и садашње вредности очекиваних прилива готовине у будућности, дисконтованих оригиналном каматном стопом.

Процена обезвређења билансне активе и вероватних губитака по ванбилансним ставкама на групној основи врши се за сва потраживања од физичких лица и ванбилансне ставке, с тим да за ванбилансне ставке за које је утврђено да постоји објективни доказ да ће банка имати ненадокнадиви новчани одлив за преузету ванбилансну обавезу, процена вероватног губитка се врши на индивидуалном нивоу.

При обрачуну износа обезвређења билансне активе и вероватног губитка по основу ванбилансних ставки, Банка може узети у обзир новчане токове по основу активирања средстава обезбеђења потраживања – хипотека, залога и други инструменти обезбеђења чијом реализацијом је могућа наплата пласмана. Банка користи ову могућност уколико постоји објективни доказ о обезвређењу билансне активе или ванбилансних ставки, а процењено је да не постоји могућност наплате пласмана (делимично или у целости) редовним путем.

За потребе групне процене обезвређења, финансијска средства се групишу на основу сличних карактеристика кредитног ризика и интерног система класификације Банке за пласмане физичким лицима. Карактеристике на основу којих се врши груписање су врста пласмана и број дана доцње. Процена обезвређења потраживања по утврђеним групама утврђује се на основу података о губицима из ранијих периода за потраживања са сличним карактеристикама (за дату врсту производа и број дана доцње у измиривању обавеза према банци).

За потребе процене обезвређења потраживања од физичких лица израђена је транзиторна матрица за период од претходне четири године, док је за проценат обезвређења по основу ванбилансних ставки утврђен на основу историске анализе default-а по основу плативих и чинидбених гаранција (период 2005-2013. година).

Банка редовно проверава и преиспитује методологију и претпоставке коришћене за процену будућих токова готовине како би се смањиле разлике између процењених губитака и стварно насталих губитака.

5.1.1. Обрачун капиталног захтева за кредитни ризик

За израчунавање капиталног захтева за кредитни ризик Банка користи стандардизован приступ заснован на пондерима ризика. Пондер кредитног ризика се за сваку појединачну позицију билансне активе и ванбилансну ставку (у даљем тексту: изложеност) одређује на основу класе изложености и нивоа њеног кредитног квалитета.

Свака појединачна позиција билансне активе и ванбилансне ставке из банкарске књиге распоређује се у једну од следећих класа изложености:

- 1) изложености према државама и централним банкама;
- 2) изложености према територијалним аутономијама и јединицама локалне самоуправе;
- 3) изложености према јавним административним телима;
- 4) изложености према међународним развојним банкама;
- 5) изложености према међународним организацијама;

- 6) изложености према банкама;
- 7) изложености према привредним друштвима;
- 8) изложености према физичким лицима;
- 9) изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима;
- 10) доспела ненаплаћена потраживања;
- 11) високоризичне изложености;
- 12) изложености по основу покривених обвезница;
- 13) изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове;
- 14) остале изложености.

Банка користи кредитне рејтинге АКИ који додељивање рејтинга обавља у складу са методологијом ОЕСД-а. Банка тренутно не користи кредитне рејтинге АЕКР. АКИ рејтинзи се користе за изложености према државама и централним банкама, као и према банкама уколико се ради о страним лицима.

Банка за изложености према банкама чији је преостали рок доспећа дужи од три месеца и за које не постоји расположиви кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг додељује пондер кредитног ризика државе у којој банка – дужник има седиште или пондер кредитног ризика 50%, зависно од тога који је пондер већи. Банка за изложености према банкама чији преостали рок доспећа није дужи од три месеца а за које не постоји расположиви кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг додељује пондер кредитног ризика државе у којој банка – дужник има седиште или пондер кредитног ризика 20%, зависно од тога који је пондер већи.

Банка за изложености према привредним друштвима додељује пондер кредитног ризика 100%, обзиром да Банка не располаже кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг.

5.1.1.1. Нето изложеност банке по класама изложености пре техника ублажавања:

У хиљадама динара

Нето изложеност		
Класе изложености	Билансне позиције	Ванбилансне ставке
Изложеност према државама и централним банкама	7.516.317	479
Изложеност према банкама	817.558	460
Изложеност према привредним друштвима	7.185.322	9.124.334
Изложеност према физичким лицима	863.253	297.693
Остале изложености	9.124.915	56.903.925
Укупно	25.507.365	66.326.891

5.1.1.2. Географска расподела изложености:

а) Изложеност према државама и централним банкама

У хиљадама динара

	Билансне позиције	Ванбилансне ставке
Србија:		
– Београд	7.497.262	0
– остатак Србије	19.055	479
Укупно	7.516.317	479

б) Изложеност према банкама

У хиљадама динара

	Билансне позиције	Ванбилансне ставке
Србија:		
– Београд	6.741	460
– Војводина	0	0
– остатак Србије	2.959	0
Европска унија	89.655	0
Остатак Европе	376.259	0
Остатак света	341.944	0
Укупно	817.558	460

в) Изложеност према привредним друштвима

У хиљадама динара

	Билансне позиције	Ванбилансне ставке
Србија:		
– Београд	3.715.323	8.793.495
– Војводина	988.883	115.833
– остатак Србије	2.471.757	215.005
Европска унија	9.359	0
Остатак Европе	0	0
Остатак света	0	0
Укупно	7.185.322	9.124.334

г) Изложеност према физичким лицима

У хиљадама динара

	Билансне позиције	Ванбилансне ставке
Србија:		
– Београд	581.177	213.993
– Војводина	15.603	4.573
– остатак Србије	266.470	79.070
Европска унија	0	0
Остатак Европе	3	57
Остатак света	0	0
Укупно	581.177	213.993

5.1.1.3. Расподела изложености према секторима:

а) Изложеност према банкама

У хиљадама динара

	Бруто	Исправка и резерва	Нето
Банке	839.928	21.909	818.018
Укупно	839.928	21.909	818.018
од тога Дospelа ненаплаћена потраживања ¹	7.704	7.704	0

¹ У складу са Одлуком о адекватности капитала, доспела ненаплаћена потраживања укључују сва појединачна потраживања у материјално значајном износу по основу којих је дужник у доцњи преко 90 дана.

б) Изложеност према привредним друштвима

У хиљадама динара

	Бруто	Исправка и потребна резерва	Нето
пољопривреда	429.966	72.259	357.707
рударство и енергетика	334.117	36.617	297.500
грађевинарство	1.643.206	1.440.041	203.165
прерађивачка индустрија	5.206.914	1.832.442	3.374.472
трговина	10.931.423	1.215.585	9.715.838
услуге, туризам и угоститељство	288.589	65.038	223.551
саобраћај и везе	1.393.282	136.719	1.256.563
финансије	1.081.513	489.940	591.573
државна администрација и др.јавне услуге	10.266	1.540	8.726
остало	367.318	86.710	280.608
Укупно	21.686.594	5.376.891	16.309.703

в) Од тога доспела ненаплаћена потраживања:

У хиљадама динара

	Бруто	Исправка и потребна резерва	Нето
пољопривреда	44.054	44.054	0
рударство и енергетика	48.659	14.598	34.061
грађевинарство	1.135.851	1.135.850	1
прерађивачка индустрија	1.554.887	930.040	624.847
трговина	1.063.391	678.062	385.329
услуге, туризам и угоститељство	49.976	49.976	0
саобраћај и везе	103.153	14.097	89.056
финансије	506.766	315.767	190.999
државна администрација и др.јавне услуге	0	0	0
остало	40.456	14.709	25.747
Укупно	4.547.193	3.197.153	1.350.040

г) Изложеност према физичким лицима

У хиљадама динара

	Бруто	Исправка и резерва	Нето
Становништво	1.273.914	112.968	1.160.946
Укупно	1.273.914	112.968	1.160.946
од тога Доспела ненаплаћена потраживања	89.106	84.515	4.591

5.1.1.4. Расподела изложености према преосталом доспећу:

У хиљадама динара

Изложеност банке према		до 90 дана	91-180 дана	181-365 дана	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Без уговореног рока
државама и централним банкама	Билансна	0	0	0	0	0	7.516.317
	Ванбилансна	0	0	0	0	0	479
банкама	Билансна	817.558	0	0	0	0	0
	Ванбилансна	0	0	0	0	0	460
привредним друштвима	Билансна	4.442.338	491.826	927.986	1.048.105	275.067	0
	Ванбилансна	559.133	2.345.715	1.086.032	5.105.492	27.962	0
физичким лицима	Билансна	285.054	89.161	142.334	344.467	2.237	0
	Ванбилансна	95.641	31.222	48.587	121.879	364	0
остале изложености	Билансна	0	0	0	0	0	9.124.915
	Ванбилансна	0	0	0	0	0	56.903.925

5.1.1.5. Приказ промена у исправкама вредности билансне активе и резервисања током периода:

У хиљадама динара

	Почетно стање на дан 01.01.2013. године	Повећање током 2013. године	Смањење током 2013. године	Остала прилагођавања	Завршно стање на дан 31.12.2013. године
Исправка вредности билансне активе	2.574.843	1.793.518	-1.685.675	15.970	2.698.656
Резервисања по ванбилансним ставкама	148.390	106.542	-115.293	632	140.271
Укупно	2.723.233	1.900.060	-1.800.968	16.602	2.838.927

Промене у исправкама вредности и резервисањима за билансну и ванбилансну активу приказане су за билансну активу и ванбилансне ставке које се класификују у складу са важећом Одлуком Народне банке Србије којом се регулише област класификације.

Детаљи о структури исправке вредности и резервисањима дати су у Финансијским извештајима Банке и Напоменама уз финансијске извештаје за 2013. годину, објављеним на званичној интернет страници Банке www.srpskabanka.rs.

5.1.1.6. Расподела изложености према категоријама класификације:

У хиљадама динара

Ознака класификације	Активна која се класификује					Посебна резерва	Исправке вредности по МРС39	Резерва из добити
	Билансна	Ванбилансна	Укупно	Одбитне ставке	Основица			
А	1.336.135	350.072	1.686.207	208.159	1.478.048	0	15.979	0
Б	1.185.572	8.092.375	9.277.947	4.296.384	4.981.563	62.053	76.749	26.573
В	3.675.862	728.765	4.404.627	90.553	4.314.074	498.705	104.007	250.018
Г	2.125.910	167.094	2.293.004	4.718	2.288.286	1.188.978	587.717	579.206
Д	5.788.537	423.477	6.212.014	135.662	6.076.351	3.702.562	2.054.475	1.822.683
Укупно	14.112.016	9.761.783	23.873.799	4.735.476	19.138.322	5.452.298	2.838.927	2.678.480

5.1.1.7. Износ изложености пре и након коришћења кредитне заштите према нивоу кредитног квалитета:

У хиљадама динара

рб		Бруто изложеност	Исправке вредности, резервисања и потребна резерва	од чега: потребна резерва	Нето изложеност	Вредност изложеност после примене кредитне заштите
1.	Укупна изложеност	97.762.039	5.927.782	2.699.021	91.834.257	33.483.086
Приказ по врстама изложености:						
2.	Билансне позиције	31.125.797	5.618.430	2.529.961	25.507.367	25.507.365
3.	Ванбилансне ставке	66.636.242	309.352	169.061	66.326.890	7.975.720
Приказ по пондерима кредитног ризика:						
4.	0%	9.703.408	628	0	9.702.780	16.203.811
5.	10%	0	0	0	0	0
6.	20%	177.703	0	0	177.703	206.275
7.	35%	0	0	0	0	228.482
8.	50%	334.368	13	13	334.355	334.355
9.	75%	1.174.833	28.326	11.661	1.146.507	939.280
10.	100%	86.253.594	5.884.712	2.683.626	80.368.882	15.466.854
11.	150%	118.133	14.103	3.721	104.030	104.030

5.1.1.8. Просечна изложеност током периода по класама изложености

У хиљадама динара

Просечна нето изложеност у 2013. годину		
Класе изложености	Билансне позиције	Ванбилансне ставке
Изложеност према државама и централним банкама	5.865.292	1.134
Изложеност према банкама	612.308	115
Изложеност према привредним друштвима	7.863.802	9.584.249
Изложеност према физичким лицима	864.527	290.496
Остале изложености	6.070.136	54.385.431
Укупно	21.276.064	64.261.425

5.1.1.9. Технике ублажавања кредитног ризика

Банка користи технике ублажавања кредитног ризика које су, у складу са Одлуком о адекватности капитала банке, прихватљиве код примене стандардизованог приступа за утврђивање капитала за покриће кредитног ризика.

Банка активу пондерисану кредитним ризиком прилагођава за ефекте коришћења средстава обезбеђења применом једноставног метода – на начин да се обезбеђеном делу изложености додељује пондер кредитног ризика средства обезбеђења а све у складу са Методологијом за израчунавање показатеља капитала и адекватности капитала.

Банка може користити више од једног инструмента кредитне заштите за смањење кредитног ризика по основу једне изложености, и у том случају дату изложеност дели на такав начин да сваки њен део буде покривен једним инструментом кредитне заштите и за сваки од тих делова посебно обрачунава износ активе пондерисане кредитним ризиком.

Банка, ради прилагођавања активе пондерисане кредитним ризиком за ефекте техника ублажавања тог ризика, користити следеће **инструменте кредитне заштите**:

- 1) инструменте материјалне кредитне заштите, и то средства обезбеђења у облику финансијске имовине;
- 2) инструменте нематеријалне кредитне заштите, и то гаранције, друге облике јемства и контрагаранције (укључујући и друге сличне инструменте нематеријалне кредитне заштите).

Подобним средствима обезбеђења у облику финансијске имовине сматрају се:

- 1) готовина и готовински еквиваленти депоновани код Банке;
- 2) дужничке хартије од вредности држава или централних банака с расположивим кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг или агенције за кредитирање извоза коме одговара ниво кредитног квалитета 4 или бољи;
- 3) дужничке хартије од вредности банака с расположивим кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 3 или бољи;
- 4) дужничке хартије од вредности привредних друштава с расположивим кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 3 или бољи;
- 5) дужничке хартије од вредности с расположивим краткорочним кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 3 или бољи;
- 6) акције или конвертибилне обвезнице које су укључене у главни берзански индекс;
- 7) злато.

Гаранције, други облици јемства и контрагаранције сматрају се **подобним инструментима нематеријалне кредитне заштите** ако су пружаоци кредитне заштите:

- 1) државе и централне банке;
- 2) територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе;
- 3) међународне развојне банке;
- 4) међународне организације наведене у овој класи изложености;
- 5) јавна административна тела за која се пондер кредитног ризика додељује на начин који је прописан за изложености према државама и централним банкама или за изложености према банкама;
- 6) банке;
- 7) привредна друштва, укључујући и матично друштво и подређена друштва банке, с расположивим кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 2 или бољи.

Банка, у смислу Одлуке о адекватности капитала банке, од материјалних средстава кредитне заштите, у највећем броју случајева прихвата готовину депоновану код Банке, а од нематеријалних средстава кредитне заштите гаранције државе.

Банка признаје **инструменте материјалне кредитне** заштите за ублажавање кредитног ризика, ако су испуњени следећи услове:

- 1) да су довољно ликвидни, односно лако утрживи;
- 2) да се њихова вредност значајно не мења током времена – да би обезбедили извесност кредитне заштите;
- 3) да уговорни однос по основу ког су ти инструменти прибављени даје Банци право да благовремено уновчи или пренесе, присвоји или задржи имовину којом се обезбеђује

кредитна заштита у случају неизмирења обавеза дужника Банке, односно његовог стечаја, ликвидације или настанка другог уговореног кредитног догађаја који се односи на тог дужника;

- 4) да степен корелације између вредности тих инструмената и кредитне способности дужника није висок.

Банка признаје *инструменте нематеријалне кредитне заштите* за ублажавање кредитног ризика, ако су испуњени следећи услове:

- 1) да је кредитна заштита директна;
- 2) да је ниво, односно износ кредитне заштите јасно утврђен и да се не може оспорити;
- 3) да уговор по основу ког су прибављени инструменти кредитне заштите не садржи одредбе које:
 - пружаоцу кредитне заштите омогућавају да једнострано откаже овај уговор,
 - увећавају трошак кредитне заштите као резултат погоршања кредитног квалитета односне изложености,
 - утичу на обавезу пружаоца кредитне заштите да благовремено изврши плаћање у случају да дужник Банке по односној изложености не изврши било коју доспелу обавезу плаћања, или
 - пружаоцу кредитне заштите омогућавају да скрати рок на који је уговорена та заштита;
- 4) да се могу реализовати у складу с меродавним правом;
- 5) да Банка управља ризиком концентрације који може настати услед коришћења ових инструмената и да је документовала начин на који је стратегија коришћења тих инструмената укључена у свеобухватни систем управљања ризицима.

Банка признаје хипотеку на непокретности као инструмент кредитне заштите и при томе захтева прибављање процењене вредности од стране овлашћених проценитеља и мишљења стручне Службе надлежне за правне послове о могућности успостављања средства обезбеђења. Банка редовно захтева независну процену, а најмање једном у три године и ванредно када се на основу екстерних информација процењује да је дошло до поремећаја на тржишту која могу имати утицаја на вредност колатерала.

5.1.1.10. Изложености покривене средствима ублажавања кредитног ризика по класама изложености:

У хиљадама динара

Класа изложености	Износ изложености покривен финансијском имовином	Износ изложености покривен нематеријалном кредитном заштитом
Изложености према државама и централним банкама;	0	0
Изложености према територијалним аутономијама и јединицама локалне самоуправе;	0	0
Изложености према јавним административним телима;	0	0
Изложености према међународним развојним банкама;	0	0
Изложености према међународним организацијама;	0	0
Изложености према банкама;	460	0
Изложености према привредним друштвима;	2.826.867	3.703.030
Изложености према физичким лицима;	88	0
Високоризичне изложености;	0	0
Изложености по основу покривених обвезница;	0	0
Изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове;	0	0
Остале изложености	0	0
Укупно	2.827.415	3.703.030

5.2. Ризик друге уговорне стране

Банка у својој банкарској књизи и књизи трговања нема изложености по основу ризика друге уговорне стране

5.3. Тржишни ризици

Стратегијом и Политиком управљања ризицима Банке утврђено је да вредност позиција у књизи трговања не прелази:

- 5% укупних послова банке дуже од три радна дана у календарском месецу;
- 1,5 милијарди динара дуже од три радна дана у календарском месецу;
- вредност ставки у књизи трговања ни у једном моменту не прелази 6% укупних послова банке нити износ од 2 милијарде динара.

Испуњавањем наведених услова Банка нема обавезу да израчунава и обезбеђује покриће капиталних захтева у вези са тржишним ризицима који произлазе из ставки које се воде у књизи трговања, али израчунава и обезбеђује покриће капиталних захтева у вези с кредитним и девизним ризиком.

Банка управља девизним ризиком и води рачуна да спречи негативне ефекте на финансијски резултат Банке, који настају по основу промене међувалутарних курсева и курса страних валута у односу на динар (негативне курсне разлике). Банка дневно прати кретање показатеља девизног ризика и одржава га у оквиру лимита прописаног Одлуком о адекватности капитала НБС.

За потребе обрачуна капитала за покриће изложености тржишним ризицима примењује се стандардизован приступ. Капитални захтев за девизни ризик израчунава се множењем збира укупне нето отворене девизне позиције и апсолутне вредности нето отворене позиције у злату са 12%.

- Укупна нето отворена девизна позиција представља апсолутну вредност укупне дуге, односно укупне кратке девизне позиције, и то зависно од тога која је од ових апсолутних вредности већа.
- Укупна дуга девизна позиција представља збир свих дугих девизних позиција Банке по појединачној валути.
- Укупна кратка девизна позиција представља збир свих кратких девизних позиција Банке по појединачној валути.

У израчунавање отворене девизне позиције по појединачној валути, односно отворене позиције у злату, се укључују:

- нето спот позиција, која представља разлику између девизне имовине (умањене за исправку вредности) и девизних обавеза у тој валути (укључујући и недоспеле камате) односно разлику између имовине и обавеза у злату;
- нето "форвард" позиција, која је једнака разлици између свих износа који ће бити примљени и свих износа који ће бити плаћени на основу валутних форвард уговора (или форвард уговора на злато), укључујући и валутне фјучерс уговоре (или фјучерс уговоре на злато) и хипотетички износ из валутних свопова који није укључен у "спот" позицију,
- неопозиве гаранције, непокривене акредитиве и сличне ванбилансне ставке на основу којих је извесно да ће Банка да изврши плаћање, а веровато је да та средства неће моћи да надокнади;
- нето делта еквивалента свих валутних опција и опција на злато;
- тржишна вредност опција које нису ни валутне опције ни опције на злато, а чији је предмет уговора исказан у страниј валути.

Банка редовно, на основу доступних информација о планираним одливима односно приливима средстава у инострану валуту, врши стрес тестирање показатеља девизног ризика. Такође, Банка је успоставила систем лимита како би обезбедила контролу кретања показатеља девизног ризика у прописаним оквирима.

5.4. Оперативни ризици

Банка за потребе обрачуна капитала за покриће изложености оперативном ризику примењује *приступ основног индикатора*.

Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом овог приступа једнак је износу трогодишњег просека индикатора изложености, обрачунатог на основу релевантних нето прихода, помножених стопом капиталног захтева од 15%. Трогодишњи просек индикатора изложености представља аритметичку средину вредности тог индикатора за претходне три године. Уколико је за било коју од претходне три године индикатор изложености био негативан или једнак нули, тај износ се не укључује у израчунавање трогодишњег просека, већ се овај просек израчунава као однос збира позитивних вредности индикатора изложености и броја година у којима су остварене те вредности.

Индикатор изложености се рачуна на основу података из ревидираних годишњих финансијских извештаја. Индикатор изложености израчунава се као збир нето прихода од камата и нето некаमतних прихода на основу следећих елемената:

- приходи и расходи од камата;
- приходи од дивиденди и учешћа;
- приходи и расходи од накнада и провизија;
- добици и губици по основу продаје хартија од вредности;
- приходи и расходи од промене вредности имовине и обавеза;
- приходи и расходи од курсних разлика;
- остали приходи из редовног пословања.

у хиљадама динара

Индикатор изложености	
2010	1.390.586
2011	1.695.682
2012	2.361.755
Укупно	5.448.023
Просечан индикатор изложености	1.816.008
Пондер	15%
Капитални захтев за оперативни ризик	272.401

Банка је организовала базу података за евидентирање губитака по основу догађаја оперативног ризика (од јануара 2008. године). Сви догађаји који су довели, или су могли довести, до материјално значајних губитака (изнад 10.000 динара) евидентирају се у интерној бази, тако да је могућа анализа учесталости настанка ризичних догађаја и њихов утицај на банку.

Банка такође идентификује и процењује све ризике који настају по основу увођења нових производа или услуга, укључујући и нове активности у вези са процесима и системима Банке.

Банка је усвојила План за обезбеђење континуитета пословања којим су прописани поступци, активности, процеси рада и организација у Банци у случају настанка непредвиђених догађаја, а у циљу обезбеђења сигурности запослених и клијената и наставка функционисања кључних

пословних процеса, у случају њиховог прекида, као и у циљу смањења пословне и финансијске штете која би могла настати у случају прекида активности Банке.

5.5. Каматни ризик

Банка идентификује каматни ризик у банкарској књизи као могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промене каматних стопа, при чему је Банка изложена каматном ризику по основу ставки које се воде у банкарској књизи.

Процена изложености каматном ризику врши се месечно. Анализом свих активних и свих пасивних ставки из банкарске књиге Банка идентификује каматно осетљиве позиције. У зависности од врсте каматне стопе прописане уговором, каматно осетљиве позиције активе и пасиве се разврставају на позиције са променљивом и позиције са фиксном каматном стопом, а потом се по интервалима доспећа истих утврђује износ диспаритета. Гап анализом идентификује се изложеност каматном ризику у случајевима када се основ пасивне каматне стопе или рочност депозита клијената разликује од основа активне каматне стопе, односно, рочности одобрених кредита.

Следећа табела приказује сензитивност биланса успеха Банке на разумно могуће промене каматних стопа уз константно одржавање осталих варијабли. Сензитивност биланса успеха представља ефекат претпостављених промена у каматним стопама на нето приходе од камата у једној години на финансијска средства и обавезе који су базирани на каматним стопама на дан 31. децембра 2013. године.

У хиљадама динара

Валута	Промена у процентном поену	Сензитивност на биланс успеха
ЕУР	1%	-23.097
УСД	1%	1.776
РСД	1,50%	-43.723

Банка прави сценарија промене економске вредности банкарске књиге за мале промене каматних стопа, као и стрес каматни шок који подразумева паралелну промену просечне каматне стопе - навише или наниже за 200 базних поена.

5.6. Изложености по основу власничких улагања у банкарској књизи

Банка у својој банкарској књизи нема изложености по основу власничких улагања.

SRPSKA BANKA